

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Sacramentis In Genere Ac De Sacramentalibus Nec Non De Sacramentis Baptismi, Confirmationis, atque Extremæ Unctionis Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XXXVII. Argumentum. An in Baptismo privato sit adhibendus Patrinua? & Patrinorum varia nomina, ac conditiones demonstratur. Unus tantùm, vel unus, & una solummodò admittendi. Si plures? ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94638)

propter fidei Sacramentum: sed propter fidem Sacramenti, ut dicitur in eod. cap. *Debitum*, scilicet quia erat baptizatus Baptismo Flaminis; quo poterat baptizari, & salvari etiam Cathecumenus noster. Non tertium, neque quartum: quia procedunt, si interveniat legitimus minister distinctus à suscipiente. Non quintum, & ultimum: quia etiam in ministro infideli repræsentatur spiritualis paternitas, quæ debet esse distincta à filiatione; & deficiente quocunque ministro, dici non potest præclusa via salutis æternæ, dum per Baptismum Flaminis, & desiderium intentum Sacramenti Baptismi, cum contritione culparum, seu etiam cum sola attritione, juxta opinionem Emin. Card. de Laurea de Baptismo d. disp. 13. num. 47. à nobis relatum supra Decis. XXXVI. num. 5. Cathecumenus salvatur, quod etiam Eminentia sua docet in cit. disp. 15. art. 3.

Et quoniam Patrini suscipientes pueros de sacro fonte contrahunt cognationem, sit Casus: Turca qualificatus ad fidem conversus, adhuc tamen Cathecumenus, suscipit alienum puerum à Baptismo mali fonte. Queritur, an contrahat spirituales cognationem? Non contrahere omnes DD. respondent per text. in cap. *In Baptismate* 100. ubi Glossa de Consecrat. dist. 4. in quo statuitur; quòd, *In Baptismate, vel in Chrismate non potest alium suscipere infiliolum ipse, qui non est baptizatus, vel confirmatus.* Unde ly Non potest infirmat omnino factum Layman cit. lib. 5. tract. 2. cap. 9. num. 2. ubi DD. cumulat. Ratio autem decisionis duplex est. Una, quod hoc impedimentum spiritualis cognationis est de Jure Ecclesiastico, cui non subjacet ille, qui non est baptizatus. Altera, quia sicut, ad carnalem cognationem inter duos contrahendam, opus est, quòd uterque ab eodem communi stipite procedat, secundum carnalem generationem ita ad spirituales generationem requiritur, etiam utriusque processio ab eodem stipite communi, scilicet Christo, secundum spirituales regenerationem per Baptismum. Maius in 4. sent. de Matrimon. Sacram. disp. 7. num. 465. Barbof. de Offic. & potest. Episc. alleg. 30. num. 34. Sanchez de Matrimon. lib. 7. disp. 60. num. 7. & 20. Rebellus de oblig. Just. part. 2. lib. 3. q. 6. num. 6. & 7. Reginaldus lib. 21. num. 157. Joan. Sancius disp. 40. num. 15. Ricciollus de Jure personar. extragremium Eccles. existens lib. 2. cap. 4. num. 3. & passim omnes Moralistæ; qui subdunt fidelem baptizantem filium infidelis non contrahere cognationem cum Patre vel Matre infideli, ex eadem ratione suprâ allegata. Et è contra infidelem baptizantem in casu necessitatis filiolum fidelis, non contrahere cognationem spirituales, ita ut si ipse postea veniat ad fidem, possit ducere in Uxorem Matrem ipsius filioli. Sanchez de Matrim. lib. 7. disp. 60. n. 11. Layman lib. 5. tract. 10. part. 4. cap. 8. n. 2. Quamvis cognatio carnalis contrahatur ab infideli etiam ante Baptismum, ratione cujus, post conversionem, nequit cum consanguinea, pariter baptizata, matrimonium inire; est enim disparatio, nam hoc impedimentum provenit à generatione naturali, quæ quidem eadem est, & remanet tam ante, quàm post conversionem ad fidem. Maius in 4. sent. de Sacram. Matrim. cit. disp. 7. num. 465.

DECISIO. XXXVII.

ARGUMENTUM.

An in Baptismo privato sit adhibendus Patrinus? & Patrinorum varia nomina, ac
Doct. Clericali Tom. 1. Lib. 1.

conditiones demonstrantur. Unus tantum, vel unus & una solummodo admittendi. Si plures? peccant, ac contrahunt cognationem. De necessitate Patrini; & Quando conjuges inter se ex hoc priventur jure petendi debiti?

SUMMARIUM.

- 1 Patrini an adhibendi in Baptismo privato? & n. 9.
- 2 Patrinorum varia nomina.
- 3 Patrini officium antiquissimum.
- 4 Patrinorum tres conditiones necessaria.
- 5 Patrinus unus tantum, vel unus & una admittendus in Baptismo.
- 6 Patrini plures si teneant infantem, Utrum omnes contrahant cognationem?
- 7 Patrinorum plurium admissio in baptismo peccaminosa.
- 8 Maritus & Uxor tenentes simul ad baptismum non contrahunt inter se cognationem spirituales.
- 9 Necessitatis in casu baptizatur sine Patrino. Qui si adsit, contrahit cognationem.
- 10 Peccatum est baptizare solemniter sine Patrino.
- 11 Pater, & Mater infantis quando licite possint esse Patrini in ejus baptismo?
- 12 Patrinus tantum dum supplentur caremonia an contrahat cognationem?
- 13 Catechismi impedimentum quid & quale sit?
- 14 An sit sublatum à Concilio Tridentino?
- 15 Catechismus in Baptismo impedit, non dirimit Matrimonium.
- 16 Pater qui levavit filium de fonte an petat debitum à secunda Uxore?
- 17 Conjuges si ambo teneant ad baptismum eundem infantem, an priventur jure petendi debitum?

Inter quaestiones principales concernentes personas Patrinorum una est; An in Baptismo privato sit adhibendus Patrinus? Pro intelligentia dicendorum circa prædictas Patrinorum personas, Primò præmittendum est: Patrinos, qui baptizandos tenent ad fontem, seu levant de fonte, variis nominibus vocari: Siquidem aliquando vocantur Fidei iussores. cap. *Vos ante. de consecr. dist. 4.* Aliquando Sponsores. Tertullian. de Baptism. cap. 18. Aliquando Fidei Doctores S. Aug. epist. 23. Aliquando Patroni; Concil. Parisien. lib. 1. cap. 54. Aliquando Patres Iustitici; Tholosan. Syntagm. Jur. Univ. part. 1. lib. 2. n. 18. Communiter tamen dicuntur Patrini, & Compadres, quia sunt patres spirituales; nam, ut ait S. Thom. 3. p. q. 67. art. 7. *Spiritualis regeneratio, quæ fit per Baptismum, assimilatur quodammodo generationi carnali. In generatione autem carnali parvulus nuper natus indiget nutrice, & Pedagogo: unde & in spirituali generatione Baptismi requiritur aliquis, qui fungatur vice nutricis, & pedagogi, informando, & instruendo eum, quasi Novitium in fide de his, quæ pertinent ad fidem & vitam Christianam.*

Secundò præmittendum: Patrini officium esse antiquissimum: nam ab initio primitivæ Ecclesiæ, in Sacramento Baptismi, Patrini adhibebantur, ut eruditè comprobant Casalius de Sac. Vet. Christian. Ritib. part. 2. cap. 5. pag. 35. & Hierolixic. Magri Verb. Baptismus pag. 71. col. 1. Hinc cum Beatus Antonius Presbyter baptizaret in carcere Mariam, venerabilis filius ejus Celsus eam suscipiens, Pater ejus, in Baptismi gratia, factus

H

factus

factus est, Surius in vita S. Juliani Mart. 9. Januar. & Gobat de Baptis. d. tr. 2. m. 532. Et cum baptizaretur S. Eusebius (qui postea fuit Vercellensis Episcopus de quo dictum est supra Decis. XXXV. num. 8.) manus Angelicæ visæ sunt, quæ eum de sacro fonte levaverunt. S. Antonin. 2. part. Hist. tit. 10. cap. 1. §. 2. Et quo tempore à S. Athanasio baptizatus fuit Beatus Martyr Anthusa, duo Angeli in specie militum apparuerunt, albas vestes illi deferentes, ut ex *Memolog. Græcor.* refert P. Bagatta In *admir. Orb. Christ.* tom. 1. lib. 1. cap. 2. §. 5. num. 22.

Tertio præmittendum: Ut validè obeatur munus Patrini; tres conditiones requiri. Prima est usus rationis; nam infans, & qui non pervenit ad discretionis annos, Patrinus esse non potest, etsi certa ætas non sit stabilita. Secunda est Sacramentum; quia qui baptizatus non est, minimè potest esse Patrinus in Baptismo, ut diximus supra Decis. XXXVI. num. 3. de Turca Cathecumeno; quod servatur etiam in non confirmato, ex communi DD. opinione, licet aliqui detrectent in Sacramento Confirmationis, quos citat Layman d. lib. 5. tract. 2. cap. 9. n. 2. & nos dicimus infra de patrino in *Confirm.* Tertia conditio est Intentio; non enim sufficit materialiter tenere puerum ad fontem, nisi ad hoc intentio formæ gerendi munus spiritualis Patris, secundum Ecclesiæ consuetudinem, Layman. *ibid.* Sed in foro exteriori hæc conditio non est considerabilis, quia qui tenet in fonte, semper censetur Patrinus, & cognitionem contraxisse spiritualement. Gobat d. tract. 2. num. 537.

Quarto præmittendum: Quod, Unus tantum, sive Vir, sive Mulier, juxta Sacrorum Canonum institutionem; vel ad summum unus, & una baptizatum de baptismo suscipiant, inter quos, & baptizatum ipsum, & illius patrem, & Matrem; nec non inter baptizantem, & baptizatum, baptizatique Patrem, & Matrem tantum spiritualis cognatio contrahatur. Verba sunt Sacri Tridentini Concil. sess. 24. de *Ref. Matrim.* cap. 2. ubi ulterius præcipitur, prædictos Unum, & Unam, esse designandos ab iis, ad quos spectat, id est, à genitoribus, vel majoribus baptizandi, & in eorum defectu, ab ipso Parocho baptizante; adeo ut si plures, præter unum, & unam tenuerint infantem, & non fuerint designati, cognitionem spiritualement nullo pacto contrahant. Concil. Trident. *ibid.* Quod si plurimi designati levaverint de fonte infantem, omnes contrahunt cognitionem secundum Sanchez lib. 7. de *Matrim.* disp. 57. num. 14. quia Concilium Tridentinum voluit solum prohibere talem numerum, & concursum Patrinorum; non autem irritare actum, si præter unum & unam alii designentur. Gobat d. tract. 2. de *Baptism.* num. 536. Matrius in 4. sent. disp. 7. de *Matrim. Sacram.* num. 467. Et quod omnes Patrini contrahant cognitionem spiritualement, dummodò sint designati, non solum est communis opinio Theologorum, & Canonistarum; de qua testatur Caramuel in *Theol.* num. 553. Gobat d. tract. 2. num. 551. & Barbosa de *Off. & potest. Episc.* alleg. 30. num. 45. Sed ita esse decilum à Sacra Congregatione Concilii refert Layman in d. lib. 5. tract. 2. cap. 9. num. 4. & Fagnanus in cap. Ex litteris num. 5. de *Cognat. spirit.* Cum hac tamen moderatione, ut omnes tangerent ad fontem ipsum baptizatum tactu Physico, vel de manu suscipiant baptizantis; quia si tantum assistant cognitionem spiritualement non contrahunt. Non est autem omittendum, quod parentes designando Plures Patrinos, quam Unum, & Unam; & Parochus illos

admittendo, peccant mortaliter. Barbof. d. alleg. 30. num. 44. Vega part. 1. cap. 33. casu 39. At peccatum non est, reculare officium Patrini, nisi ex contemptu, vel si in magna necessitate sit requirens; ideoque personam nobilem inessam fuisse à diabolo, quia ex superbia detrectavit hoc officium respectu rusticelli, notat Gobat d. tract. 2. num. 571. Et tandem si maritus, & uxor teneant ad Baptismum ab aliis genitum infantem, nullam inter se gignunt compaternitatem spiritualement; sed hoc est veritatem ex cap. fin. 30. q. 4. Gobat. *ibid.* num. 570. Quamvis in usu non sit, Sanchez de *Matrim.* d. lib. 7. disp. 57. num. 5. Layman d. lib. 5. tract. 2. cap. 9. n. 3. & Gobat d. tract. 2. num. 570.

His ita præmissis; pro resolutione propositi Quæriti dicendum, nullum reperiri Ecclesiæ præceptum, quo in casu necessitatis, si baptizetur infans, sit adhibendus Patrinus; forsitan quia tempus non permittit seligere, & advocare lustricum Patrem. Nihilominus si quis reperitur præfens, & velit tanquam Patrinus in illo actu Baptismi privati infantem tenere, erit verus Patrinus, & contrahet spiritualement cognitionem; ea ratione quia Patrinus non tantum est ab Ecclesiâ requisitus uti Cæremonia in Baptismo solemniter; sed præcipue propter obligationem instruendi baptizatum, ut (contra Sanchez, Gobat, & Rodriq. contrarium sentientes) docent Navar. Vivald. Armilla, Suarez, Coninch, & alii, quos allegat, & sequitur Layman d. lib. 5. tract. 2. cap. 9. n. 5. *Verf. Dico secundo.* Prout illam contrahit, qui in casu necessitatis baptizat, Marchantius in *resol. Moral.* de *Baptism.* cap. 5. num. 3. & Gobat d. tract. 2. num. 578. & 579. Ex quibus colligendum, esse quidem peccatum grave baptizare solemniter sine Patrino, ut ex Tannero, & can. cit. ostendit Gobat d. tract. 2. num. 522. At nullum peccatum esse, non adhibere Patrinum in baptismo privato, qui confertur in casu necessitatis. Sanchez de *Matrim.* lib. 7. disp. 67. num. 14. Diana part. 4. tract. 3. *resol.* 7. Quæ habitationem conduxit in *Coordinato tom. 1. tract. 1. resol.* 98. Gobat ubi supra num. 527. extendens hoc dictum: etiam ad Baptismum datum sub conditione, cum officium Patrini censetur ab Ecclesiâ introductum pro solo vero, certo, & absoluto Baptismo. Quintanadv. in *singular. tract. 1. sing.* 18. Et Bonacina de *Matrim.* q. 3. punct. 5. §. 2. num. 10. Tandem hic venit notandum illud Moralistarum placitum, quod Pater naturalis potest esse Patrinus filii sui illegitimi, vel etiam legitimi, si uxor mortua sit ante baptizatam prolem; & de contra Matrem posse esse Matrinam, & suscipere in fonte, quem peperit filiolum post humum, Gobat d. tract. 2. de *Baptism.* num. 568. & 569. ubi dat exemplum S. Monicæ Matris S. Augustini; Et Card. de Lugo in *Resp. Moral.* lib. 1. dub. 6. Quod ego non admitterem in praxi, siquidem Ecclesiâ intendit, Patrinum esse debere alium à patre, vel Matre naturali; tum ut representetur Paternitas spiritualis regenerationis; tum ut baptizatus habeat alium fidei instructorem, præter naturalem Patrem, vel Matrem.

Sed hic nascitur curiosum quidem dubium, videlicet; An contrahat spiritualement cognitionem ille, qui tanquam Patrinus tenet puerum, jam domi ob periculum mortis baptizatum, dum suppleantur cæremonia in Ecclesiâ? Præmittendū pro majori intelligentia: Instructionem fidei, quæ fit ante januam Ecclesiæ per Parochum super baptizando, cujus

cujus nomine responderet Patrinus, esse Sacram-
 remoniam, quæ vocatur *Catechismus*, ex qua con-
 trahitur quædam spiritualis cognatio impediens
 Matrimonium contrahendum, sed non dirimens si
 13 contrahatur ex cap. *Contracto. De Cognat. spiritual.*
& cap. 2. de Cognat. spiritual. in 6. Fuit enim ra-
 tioni congruum, ut sicut Patrinus tenens infantem
 ad fontem contrahit cum baptizato, & cum eorum
 genitoribus cognationem spiritualem dirimentem
 Matrimonium; ita Patrinus, tenens tantum in Ca-
 techismo, contraheret quantam imperfectam,
 & quasi inchoatam cognationem spiritualem, so-
 lummodò prohibentem. Mastrius in 4. *sent. de*
Matrim. Sacram. disp. 7. num. 348. ubi citat Sco-
 tum, & S. Bonav. Est autem solemnitas questio in
 Scholis Theologorum, & Canonistarum agitata,
 & disputata; Utrum hoc impedimentum Cate-
 chismi, impediens, & non dirimens, sit sublatum
 14 à Concilio Tridentino in cit. *sess. de Reform. Ma-*
trimon. cap. 2. Et magna scribentium caterva do-
 cet, illud esse omnino sublatum, propter illa Ver-
 ba Tridentini Concilii in cit. *cap. 2. Omnibus inter*
alias personas hujusmodi spiritualis cognationis impe-
diementis omnino sublatis. Et hanc opinionem de-
 fendit Sanchez de *Matrim. lib. 7. disp. 17. num. 9.*
Aversa q. 10. sect. 3. Pontius libr. 6. cap. 11. quos
 plurimi comitantur citati à Mastrio d. *disp. 7. num.*
349. & iterum n. 469. Ceterum contraria opinio
 est longè verior, ut manifestè patet, si ducamur
 non à multitudine scribentium, sed ab ipsa ratione,
 quæ omnino demonstrat, à Tridentino Concilio
 non fuisse sublatum prædictum impedimentum
 Catechismi ex jure antiquo proveniens: nam Con-
 ciliū Tridentinum in cit. *cap. 2. de Ref. Matrim.*
sess. 24. disponere statuit solummodò de impedi-
 mento dirimente cognationis spiritualis; non autem
 de Catechismi impediēte tantum: ibi: *Ma-*
trimonia, in quibus vel non sine magno peccato per-
severatur, vel ea non sine magno scandalo dirimun-
tur. Et ideo loquitur de Patrinis ad fontem susci-
 pientibus: ibi, *Unus, & una baptizatum de Baptis-*
mo suscipiant: & paulo post; Ut baptizatum de sa-
cro fonte suscipiant. Et in fine auferendo omnia
 alia impedimenta, ait: *Hujus spiritualis cognatio-*
nis, id est, dirimentis matrimonium, quam voluit
restringere ad personas ibi nominatas, itaut non ha-
beret amplius antiquam extensionem ad Paternita-
tem, Compaternitatem, & Confraternitatem ex
cap. 1. de cognat. spir. in 6. de quibus Layman lib.
5. tract. 10. part. 4. cap. 8. num. 1. Quapropter non
 esse sublatum impedimentum Catechismi, sed ad-
 huc vigere, & observandum fore, præter Ugolin.
 Navar. Vegam, & alios fortiter defendit Emin.
 Cardin. de Lauræa de *Imped. Matrim. disp. 36. num.*
138. Et nos infra dicemus in Decisionibus de Impe-
 diementis Matrimonii.

His ita præcognitis, pro resolutione Omnes di-
 xerunt, Tenentem puerum, jam baptizatum domi,
 dum ceremoniæ supplentur in Ecclesia, non contra-
 here cognationem spiritualem dirimentem Matrimo-
 nium; sed affici illa, quæ impedit, & non diri-
 mit, & ex Catechismo insurgit; Emin. Card. To-
 letus in *summa lib. 2. cap. 23. num. 5. & lib. 7. cap.*
18. Navar. in Man. cap. 22. num. 40. & Dianapar.
3. tract. 4. resol. 259. repertienda in Coord. *tom.*
1. tract. 1. resol. 100. Quapropter contrahere non
 poterit Matrimonium cum Matre ipsius filii, quem
 tenuit, dum factæ fuerunt ceremoniæ baptismæ,
 vel cum ipsa filia sic tenta, nisi ex dispensatione
 Doct. Clericali *Tom. 1. Liber 1.*

Episcopi. Bonacina de *Matrimon. impedim. quest.*
3. punct. 14. num. 6. Et Emin. Cardin. de Lauræa
disp. 18. art. 4. & cit. disp. 36. n. 138. Qui in *disp.*
38. art. ult. hanc dispensandi facultatem in Episco-
 po non concedit, nisi ex consuetudine tolerata à
 Summo pontifice, ut pariter demonstrabimus in
 nostris Decisionibus de Matrimonio. Contrahit
 autem impedimentum hoc multò magis Patrinus
 tenens, dum quis baptizatur sub conditione, contra
 Gobat d. *tract. 2. num. 554.*

Et quoniam ubi contracta est cognatio spiritua-
 lis, ibi peti non potest debitum maritale, quaeritur
 quid dicendum in sequentibus casibus. Enitur 16
 Puerpera filium, & nova Rachel paulò post moritur.
 Pater viduatus infantem ipsum ad fontem baptismæ
 tenet deinde aliam uxorem duci: Quaeritur, in-
 quam, An jus petendi debitum ab illa habeat? Et qui-
 dem respondendum est habere: quia cum à Concilio
 Tridentino *sess. 24. cap. 2. de Refor. Matrim.* restricta
 sit cognatio spiritualis inter Patrinum, & Patrem,
 ac Matrem baptizati, & hæc alia uxor non sit Mater,
 sed Noverca ejusdem baptizati; ejus Pater, & Pa-
 trinus non amittit jus petendi debitum conjugale ab
 ipsa. Est tamen verum, quod prædictus Pater,
 etsi viduatus, non erat à parochio admittendus ad
 officium Patrini, qui debet esse alius à Patre natu-
 rali, tum ob significatum, tum ob auxilium pueri
 baptizati; ut diximus supra in hac Decisione *num.*
11. & dicemus infra in *Decis. XXXVIII.*

Alter casus concernens facultatem petendi debi-
 tum inter Conjugatos est. Maritus, & Uxor in-
 fantem vicini tenent ad Baptismum. Quaeritur, 17
 an priventur jure petendi, ac solvendi debiti Ma-
 ritales? Dicendum est eos non privari, ea ratione
 quia inter ipsos susceptores nulla contrahitur cogna-
 tio, ut communiter docent DD. quos citat, & se-
 quitur Bonacina de *Matrim. q. 3. punct. 5. §. 2.*
propos. 2. num. 4. Verum resistit textus in *cap. ult. 30.*
q. 4. dicens *Quod autem uxor, cum marito in baptis-*
mate simul non debeat suscipere puerum, nulla aucto-
ritate reperitur prohibitum; sed ut puritas spiritualis
Paternitatis ab omni labe, & infamia conservetur im-
munis, dignum esse decernimus, ut utrique infimul,
ad hoc aspirare minime præsumant. Idcirco Pato-
 chi non debent esse faciles in admittendis marito,
 & uxore pro Patrinis in eodem Baptismate, ob re-
 verentiam Sacramenti in hoc canone consideratam;
 quamvis Moralistæ dicant, esse per contrariam con-
 suetudinem abrogatum, ut innuimus supra in hac De-
 cisione *num. 8.* ex Sanchez *lib. 7. de Matrim. disp. 57.*
num. 5. & Gobato d. *tract. 2. num. 570.* Ego autem
 qui memoriam, & experientiam habeo annorum
 supra quinquaginta in Ecclesia Parochiali Sancti Petri
 hujus civitatis Patavinæ, numquam vidi admissos
 Maritum, & Uxorem ad levandum eundem infan-
 tem ex fonte sacro.

DECISIO XXXVIII.

ARGUMENTUM.

Patrini quando sint obligati instruere filios
 suos spirituales in rebus fidei, & in Doctri-
 na Christiana; nec non quando tenean-
 tur eosdem in egestate positos alere, præ-
 sens Decisio demonstrat.

SUMMARIUM.

1 Patrini quando sint obligati instruere filios in fi-
 de, & lege Divina?

H 2

2 Et